

ds 2

CULTUUR & MEDIA & WETENSCHAP
UW GIDS VOOR HART EN HOOFD

DE STANDAARD VRIJDAG 21 MAART 2014

Hamlet, een wankelmoedige held

Tom Lanoye maakt
genadeloos scherpe versie

De ziekte van een generatie

THEATER ★★★★★

Hamlet vs Hamlet

Toneelhuis & Toneelgroep
Amsterdam. Gezien in Amsterdam,
Stadsschouwburg, 19/3.
Vanaf 26/3 bij ons.

Words, words, words: Hamlet mag dan wel achteloos doen over boekenpraat, hij is verliefd op schone woorden. Zelfs in hoge staat van paraatheid verliest de beroemdste donderwolk uit de toneelgeschiedenis zich in monologen vol bespiegelingen. Welbespraakt blijft hij naar zijn eigen navel staren. Ook *Hamlet vs Hamlet* staat bol van de woordkunst. In zijn nieuwe, virtuoze bewerking heeft Tom Lanoye het spervuur van poëzie nog wat opgepookt. Maar hoe lichtvoetig de verzen ook voorbij dartelen, ze gaan steeds meer schuren en invreten. Tot iedereen uiteindelijk de versmaat kwijtraakt en ontspoor. Shakespeares Hamlet is in deze versie veel meer dan een *beautiful loser* of een driftig baasje met een week gemoed. Hij lijdt. Hij gaat kapot aan zijn eigen wankelmoedigheid, de ziekte van zijn generatie.

Het kantelpunt is een uitval van koning Claudius. Jullie zijn een generatie van niks, zo klinkt zijn striemende aanklacht tegen de jonge gasten Laërtes en Hamlet. Wat ook blijkt: geen van beiden is bereid het heft in handen te nemen. Zo eindigt deze *Hamlet* niet alleen met het traditionele bloedbad, maar ook met een existentiële clash: welke wereld willen we nog verderzetten?

Twijgje

Het is een prachtidee om Hamlets vrouwelijke kant uit te spelen. Abke Haring, een actrice met de frisse en kwetsbare uitstraling van een jongeling, grijpt deze uit-

Abke Haring (staand), een actrice met de frisse en kwetsbare uitstraling van een jongeling, vertolkt Hamlet met een glansrol. © Jan Versweyeld

gelezen kans om er een glansrol van te maken. Bij haar krijgt Hamlets gespeelde stoerheid iets schrijnends: ze blijkt zo breekbaar te zijn als een twijgje. Achter de pose wellen pijn en emotie op.

Regisseur Guy Cassiers kiest voor uiterste soberheid. Zijn encenering is donker en sinister. Ze heeft niettemin de ambitie groots en meeslepend te zijn, maar dan in haar focus op de acteurs en op indringend spel. Live videobeelden, toch Cassiers handelsmerk, zijn tot een minimum beperkt. Wat we zien, is een transparant labyrint waar de

personages ongemerkt in en uitlopen. Iedereen blijkt iedereen te bespioneren in dit spiegelpaleis. De dubbele bodems zijn al gauw niet te tellen.

Lanoye wekt de indruk Shakespeare van naaldje tot draadje te volgen in zijn bewerking. Hij scoort in de sleutelscènes – en dat zijn er best veel – en laat de beroemde citaten oplichten in een spitse variant. Maar hij slaat ook andere wegen in. Zo roept hij de 'geest van Yorick' in het leven, Hamlets fantasierijke schaduw. Het blijft, eerlijk gezegd, een schimmig personage. Het beeld van de macht is weinig

fraai. De familie van Polonius is verstrikt in een incestueuze cirkel. Claudius (Johan Van Assche in grote doen) kiest parmantig voor het staatsbelang. Uit voorzorg, of om zijn zwakheid te verdoezelen, creëert hij zelf een vijand. 'The rotten state of Denmark' die hij bestuurt, roept eerder Syrië of Oekraïne op. Ontlading brengen de scènes met de toneelspelers en grafdelvers. Ze smokkelen een snuijfe 'Gaston en Leo' binnen in deze genadeloze, scherpe *Hamlet*, die je in lichte verwarring naar huis stuurt.

GEERT VAN DER SPEETEN

Hoe lichtvoetig de verzen ook voorbij dartelen, ze gaan steeds meer schuren en invreten